

**«Σιγησάτω τὰ περιττά ἐν Ἐκκλησίᾳ Θεοῦ·
δοξαζέσθω τὰ πεπιστευμένα·
μή περιεργαζέσθω τὰ σιωπώμενα»!**

Ενας δρ. Θεολογίας & Φιλοσοφίας, ὁ κ. Μ. Γ.*, μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴ νὰ προσέξῃ τὸ Πασχαλινὸ ἄρθρο μου «Πάσχα τῆς Ἀφθαρσίας καὶ ὄχι τῶν Ἀφθαρτοδοκητῶν» καὶ νὰ σημειώσῃ τίς ἀντιρρήσεις του, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἀπαντήσω, ἔστω καὶ σύντομα, γιατί θὰ εἶναι ὠφέλιμο καὶ γιὰ σᾶς τοὺς ἀναγνώστες μας, ἐφ' ὅσον διαβάσατε τὸ ἄρθρο μου στό περιοδικό μας.

Θεωρῶ ὅτι εἶναι πολὺ χρήσιμο καὶ ἀποτελεσματικό πρὶν ἀναζητήσουμε Ἀγιοπατερικά ἀποσπάσματα καὶ ἀποφάνσεις Οἰκουμενικῶν Συνόδων νὰ θέτουμε στοὺς ἑαυτοὺς μας λογικὰ ἐρωτήματα καὶ νὰ ἀπαντοῦμε σ' αὐτὰ καὶ κατόπιν νὰ ἀναζητήσουμε τὴν Θεολογική τους θεμελίωση.

Φερ' εἰπεῖν ἔχει γίνεῖ ἐδῶ καὶ δεκαετίες Θεολογικό σῆριαλ τὸ περί τῆς ἀπροϋποθέτου ἢ ἐμπροϋποθέτου Σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ ἀναζητοῦν Πατερικά χωρία, μέχρι σήμερα, διακεκριμένοι Θεολόγοι καὶ καταλήγουν ἄλλοι στὴν μία καὶ ἄλλοι στὴν ἄλλη ἐκδοχή. Καὶ δέν κάνουν τὴν ἀπλὴ σκέψη: Μὰ ἂν ἡ Σάρκωση τοῦ Θεοῦ Λόγου ἦταν ἐμπροϋπόθετη, ἔγινε, δηλαδή, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ οἱ Πρωτόπλαστοι ἔπεσαν, τότε πρέπει νὰ τοὺς χρωστοῦμε χάρι πού ἔπεσαν, διότι μᾶς ἐξασφάλισαν τελειότερα σχέση μέ τόν Θεό, τὴν καθ' Ὑπόστασιν (ἐνωθήκαμε μέ τὸ Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ Λόγου!), ἐνῶ πρὶν εἶχαμε μόνο τὴν κατ' ἐνέργεια σχέση μαζί Του! Μάλιστα, οἱ Πρωτόπλαστοι, ἂν ἀκολουθήσουμε τὴν ἐμπροϋπόθετη ἐκδοχή, μέ τὴν πτώση τους διόρθωσαν τόν Θεό, πού δέν εἶχε προβλέψει(!) νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν μέ τὴν Ὑπόστασιν τοῦ Θεοῦ Λόγου Ἑνωσὴ! Ἀπὸ αὐτόν καὶ

---

* Ὅποιος ἐνδιαφέρεται γιὰ τόν πλήρη διάλογο μέ τόν κ. Μ.Γ., θὰ τὸν εὔρῃ σιά τεύχη 2398(22-4-2022) & 2403(3-6-2022) τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐφημερίδος «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ».

μόνο τόν συλλογισμό, ἀποδεικνύεται ἡ Ἀλήθεια, χωρίς καμμία ἄλλη ἐπιβεβαίωση, παρ' ὅτι ὑπάρχουν πολλές ἐπιβεβαιώσεις, γιατί ὁ Θεός μας γνωρίζει τόν ἀθεράπευτον κρετινισμό μας καί ἐξακολουθεῖ νά μᾶς παρέχη τήν στερεά τροφή μέ πνευματικό «μπλέντερ», μέσω τῶν Ἁγίων Του!

Ἔτσι καί στό θέμα, πού ἔθιξε τό Πασχαλινό ἄρθρο μου, πρέπει πρῶτα νά τό προσεγγίσουμε **λογικά** καί κατόπιν **Θεολογικά**. Γι' αὐτό ἄρχισα μέ μιά λεπτομερῆ σύγκριση τοῦ Προπτωτικοῦ Ἀδάμ μέ τόν Χριστό, πρᾶγμα τό ὁποῖο δέν φαίνεται νά προβληματίζει καθόλου τόν κ. Μ.Γ., ἀλλά ἐπιστρατεύει κολοβωμένο τό χωρίο τοῦ ἁγίου Δαμασκηνοῦ γιά νά μοῦ ἀποδείξη ὅτι ὁ ἅγιος μέ ταυτίζει μέ τόν παράφρονα Ἰουλιανό! Ὅμως ὁ ἅγιος, στή συνέχεια τοῦ λόγου του ἐξηγεῖ τήν παραφροσύνη τοῦ Ἰουλιανοῦ, γράφοντας ὅτι ἡ ἀφθαρσία τοῦ Ἰουλιανοῦ ἦταν κατ' οὐσίαν ἄρνηση τῆς πραγματικῆς Ἀνθρωπίνης Φύσεως τοῦ Χριστοῦ, ἦταν δόκησις, χαρακτηρίζοντάς την, μάλιστα, «ἀδιάφθαρτον»: «Εἰ γάρ ἀδιάφθαρτον (δηλ. τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ), οὐχ ὁμοούσιον ἡμῖν, ἀλλά δοκῆσει καί οὐκ ἀληθεία γέγονεν ...εἰ δέ δοκῆσει γέγονε, φενακισμός καί σκηνή τό τῆς οἰκονομίας μυστήριον καί δοκῆσει καί οὐκ ἀληθεία γέγονεν ἄνθρωπος καί δοκῆσει καί οὐκ ἀληθεία σεσώσμεθα» (P.G. 1100B). Αὐτά ὑποστήριξα μέ τό ἄρθρο μου; Δέν γνωρίζει ὁ κ. Μ. Γ. ὅτι οἱ Ἀφθαρτοδοκῆται ἐννοοῦσαν τήν Ἀφθαρσία, ὄχι ὅπως γνωρίζουμε τήν ἀφθαρσία τοῦ προπτωτικοῦ Ἀδάμ, ἀλλά ὡς ἀφθαρσία, «ὑπερουσίου καί ὑπερφυοῦς καί ἀσωμάτου Σώματός» Τοῦ Χριστοῦ; Ὅπως μᾶς πληροφορεῖ Λεόντιος ὁ Βυζάντιος, οἱ Ἀφθαρτοδοκῆται ἐδέχοντο «αὐτό τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἀπαθές τε καί ἄτρεπτον, καί ἀναλλοίωτον τῆσδε αὐτῆς ἐξουσίας ἠρτήσθω, καί ἀόρατον αὐτό βλασφημεῖν, καί ἀναφές, καί ἀψηλάφητον, ἄποιόν τε καί ἄποσον, καί συλλήβδην ἀσώματον· ἄπερ πάντα τῷ θαυμαστῷ τούτῳ τῆς ἀφθαρσίας συνεπινοοῦσιν, ὀνόματι»! (Λόγος Β', PG86, 1321 A)

Ἄλλη, λοιπόν, ἡ Ἀφθαρσία τῶν Ἀφθαρτοδοκῆτῶν καί ἄλλη

αὐτή πού ἔγραφα στό ἄρθρο μου, τονίζοντας συνεχῶς τό **τρεπτόν καί παθητόν τῆς Ἀνθρωπίνης Φύσεως** τοῦ Χριστοῦ, τό ὁποῖο προσέλαβε κενούμενος ἀπό τίς ιδιότητες τῆς «**ἐξ ἄκρας συλλήψεως Θεωθείσης Ἀνθρωπίνης Φύσεώς Του**».

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες μας συνεχῶς ἐναλλάσσουν τίς ἐκφράσεις τους ὡς πρός τήν Ἀνθρωπίνη Φύση τοῦ Χριστοῦ (ἐφ' ὅσον πρόκειται ἀφ' ἑνός μὲν περί τῆς «**ἐξ ἄκρας συλλήψεως Θεώσεώς**» Της καί **ἀφθαρτοποιήσεώς Της**, καί, ἀφ' ἑτέρου περί τῆς **ὀδηγήσεώς Της** στήν λειτουργία τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν, στή φθορά, στή θνητότητα καί στόν θάνατο), γιά νά λάβουμε ἀπό κάθε διατύπωση αὐτά πού πρέπει, χωρίς νά ἀναιροῦν ἡ μία τήν ἄλλη. Γιά τούς πολλούς, βεβαίως, αὐτά μοιάζουν ἀλληλοαναιρούμενα καί ταλαιπώρησαν τήν Ἐκκλησία ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Μ. Βασιλείου.

Ἡ Ὑποστατική Ἑνωση τῆς Ἀνθρωπίνης Φύσεως μέ τό Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ Λόγου εἶναι ἐπίτευξη τοῦ «**καθ' ὁμοίωσιν**», κατάσταση πού δέν εἶχε φθάσει ὁ προπρωτικός Ἀδάμ, παρ' ὅτι ἦταν ἀφθαρτος (χωρίς νά εἶναι ἄτρεπτος) κατὰ τήν διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων. Πῶς, λοιπόν, ἐκπλήσσεται ὁ κ. Μ. Γ. ἀπό τήν ἀφθαρσία τῆς Ἀνθρωπίνης Φύσεως τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ μέ τήν Ὑποστατική Του ἔνωση, μᾶς ἔδειξε τό «**καθ' ὁμοίωσιν**», τήν ὑπερτάτη κατάσταση, πού μπορεῖ νά φθάσῃ ἡ ἀνθρώπινη φύση μας; Ἡ «**ἐξ ἄκρας συλλήψεως**» **Θέωση τῆς Ἀνθρωπίνης Φύσεως τοῦ Χριστοῦ εἶναι δόκησις; Εἶναι εἰκονική, εἶναι φαντασία; Δέν εἶναι πραγματική;** Ἡ Θέωση αὐτή καθ' ἑαυτήν προκαλεῖ ἀναστολή τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν ἀκόμη καί στούς ἁγίους. Εἶναι, λοιπόν, δυνατόν ἡ λειτουργία, τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν τοῦ Χριστοῦ μας νά ἔγινε κατ' ἀκολουθίαν τῆς Φύσεως, πού προσέλαβε (ἄρα ὑποχρεωτικά, καί ἀναγκαστικά, ὅπως σέ ὅλους ἐμᾶς), καί ὄχι ὡς κένωσή Του ἀπό τίς Ἰδιότητες τῆς Θεωθείσης Ἀνθρωπίνης Φύσεώς Του;

Ἀναλυτικά καί μέ θαυμαστό τρόπο περιγράφει τήν λειτουργία τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν στήν Ἀνθρωπίνη Φύσι τοῦ Χριστοῦ ἡ Συνοδική Ἐπιστολή τοῦ Σωφρονίου Ἱεροσολύμων,

ἡ ὁποία συμπεριλαμβάνεται στὰ Δογματικὰ κείμενα τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου: «Ἐδίδου (ὁ Χριστός) ὅτε καί ἤθελε φύσει τῇ ἀνθρωπείᾳ καιρὸν ἐνεργεῖν καί πάσχειν τὰ ἴδια, ἵνα μὴ φαντασία τις καί θεὰ διάκενος ἡ αὐτοῦ περιώνυμος κρίνοιτο σάρκωσις. Οὐ γὰρ ἀκουσίως ταῦτα ἢ ἀναγκαστικῶς προσεδέχετο, κἄν φυσικῶς αὐτὰ καί ἀνθρωπίνως προσίετο, καί ἀνθρωπίναις κινήσεσιν ἐποίει καί ἔπραττεν· ἄπαγε τῆς βδελυκτῆς ἐνθυμήσεως· Θεὸς γάρ ἦν ὁ ταῦτα πάσχειν σαρκικῶς ἀνεχόμενος, καί σώζων ἡμᾶς τοῖς οἰκείοις παθήμασι, καί βραβεύων ἡμῖν δι' αὐτῶν τὴν ἀπάθειαν· ἀλλ' ὅτε πάσχειν καί πράττειν καί ἐνεργεῖν ἀνθρωπίνως αὐτός ἐβεβούλητο, καί τοὺς ὀρῶντας ὠφελεῖν ἐψηφίζετο, δι' οὓς καί ἄνθρωπος κατὰ ἀλήθειαν γέγονε, καί οὐχ ὅτε αἱ φυσικαὶ κινήσεις καί σαρκικαὶ κινεῖσθαι φυσικῶς πρὸς ἐνέργειαν ἤθελον, εἰ καί οἱ ἐπιβουλευόντες ἄθεοι τὰς ἐπιβουλάς πληροῦν παντόλμως ἐγλίχοντο... Καί διὰ τοῦτο ἦν ὑπὲρ ἄνθρωπον αὐτοῦ τὰ ἀνθρώπινα· οὐκ ἐπειδήπερ φύσις ἦν οὐκ ἀνθρώπειος, ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐκουσίως γέγονεν ἄνθρωπος, καί ἄνθρωπος γεγονῶς ἐκουσίως αὐτὰ προσεδέχετο· καί οὐ τυραννικῶς ἢ ἀναγκαστικῶς ἔστιν ὅτε καθ' ἡμᾶς καί ἀβουλήτως, ἀλλ' ἡνίκα καί ὅσον ἐβούλετο, καί συγχωρεῖν αὐτός τοῖς τὰ πάθη προσφέρουσι, τοῖς τε παθήμασιν αὐτοῖς ἐνεργουμένοις κατὰ φύσιν ἐπένευσε» (π. Ἰ. Ρωμανίδου, Κείμενα Δογματικῆς καί Συμβολικῆς Θεολογίας, τόμος Β' σ. 104-105).

Γιὰ νὰ μὴν ἀπεραντολογοῦμε καί γιὰ νὰ μὴν ἐπαναλάβω ὅλο τό βιβλίο μου «Ὁ Χριστός ἀνθρώπων ἐπέκεινα», θά θέσω κάποια λογικά ἐρωτήματα, πού προκύπτουν ἀπὸ τὰ Θεολογικά δεδομένα πού ἔχουμε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας:

1. Πῶς Ὁ Χριστός μας χωρὶς νὰ εἶναι Ἄφθαρτος, δέν ἔφθειρε τὴν Παρθενία τῆς Θεοτόκου; Ὁ φθαρτός δέν φθείρει; Δέν μᾶς λέει τίποτε τό ὅτι ὁ Χριστός «ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Μνήματος, καθὼς ἐτέχθη ἐκ τῆς Θεοτόκου»;

2. Τό ὅτι ὁ Χριστός περπάτησε στὰ κύματα εἶναι ἓνα ἀπλό

θαῦμα ἢ ἀποδεικνύει τίς Ἰδιότητες τῆς ἀδιακόπως Τεθεωμένης Ἀνθρωπίνης Φύσεώς Του;

3. Ὅτι ὁ Χριστός μας ἔλαβε τὴν Ἀνθρώπινη Φύση « οὐ σπερματικῶς, ἀλλὰ δημιουργικῶς οὐ ταῖς κατὰ μικρόν προσθήκαις ἀπαρτιζομένου τοῦ σχήματος», ὅπως γράφει ὁ Ἅγιος Δαμασκηνός, παραπέμποντάς μας στὸν Ἀδάμ, δέν σημαίνει τίποτα; Ὁ ἴδιος ἅγιος, στὸν ὁποῖον καταφεύγει ὁ κ. Μ. Γ., συγκρίνει τὸν Χριστό μέ τὸν προπτωτικό Ἀδάμ καί κατὰ τοῦτο τό πολύ σημαντικό: «Ὁ μὲν οὖν πονηρός ἔξωθεν προσέβαλεν (τὸν Χριστόν), οὐ διὰ λογισμῶν ὥσπερ καί τῷ Ἀδάμ· κακείνῳ γάρ, οὐ διὰ λογισμῶν ἀλλὰ διὰ τοῦ ὄψεως, ὁ δὲ Κύριος τὴν προσβολὴν ἀπεκρούσατο, καί ὡς καπνὸν διέλυσεν...καί ὁ νέος Ἀδάμ τὸν παλαιὸν ἀνασώσεται!»! (PG 94,1081C-1084A)

Καί ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς «Ὅθεν τό κατ' αὐτὸν ἀνθρώπινον, οὐ διὰ τὸν λόγον τῆς φύσεως ἀλλὰ διὰ τὸν καινοπρεπῆ τῆς γενέσεως τρόπον, πρὸς τό ἡμέτερον παραλλάττει· ταῦτόν μὲν ὑπάρχον κατὰ τὴν οὐσίαν· οὐ ταῦτόν δέ κατὰ τὴν ἀσπορίαν· ἐπεὶ μή φιλή, ἀλλ' αὐτοῦ κατ' ἀλήθειαν τοῦ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντος ἦν» (PG 91, 60C).

4. «Τῶν λεγόντων ὅτι ἡ σὰρξ τοῦ Κυρίου ἐξ αὐτῆς τῆς ἐνώσεως ὑπερυψωθεῖσα καί ἀνωτάτῳ πάσης τιμῆς ὑπερκείμενη ὡς ἐξ ἄκρας ἐνώσεως ὁμόθεος γενομένη, ἀμεταβλήτως, ἀναλλοιώτως, ἀσυγχύτως καί ἀτρέπτως διὰ τὴν καθ' ὑπόστασιν Ἐνωσιν καί ἀχωρίστως καί ἀδιασπάστως μένουσα τῷ προσλαβομένῳ Αὐτὴν Θεῷ Λόγῳ... Αἰώνια ἡ μνήμη», σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς ἅπαξ καί ἐσαρκώθη ἦταν ἀναγκασμένος νά γίνῃ φθαρτός καί θνητός; Γιατί ἡ μεταπτωτικὴ φύση αὐτὸ συνεπάγεται.

Τό «ὁμόθεος γενομένη» δέν σημαίνει τίποτα; Σημαίνει ἀναγκαστικὴ πορεία στοὺς νόμους τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου; Καί πῶς, ἄραγε εἶναι ἐκούσιος ὁ θάνατός Του, ἀφοῦ ἅπαξ καί ἔγινε Ἀνθρωπος ἦταν ὑποχρεωμένος νά ἀποθάνῃ; Πῶς «θέλων ἐπείνασε, θέλων ἐδίψησε, θέλων ἀπέθανε», ἀφοῦ ἦταν ἀναγκασμένος ἀπὸ τὴν μεταπτωτικὴ φθαρτότητά Του, νά

πεινᾶ, νά διψᾶ νά κουράζεται, νά ἀποθάνῃ; Ἐδῶ δέν ὀδηγεῖ ἡ ἄρνηση τῆς ἀφθαρσίας καί ἡ ἀποδοχή μιᾶς ἀνθρωπίνης Φύσεως τοῦ Χριστοῦ ἀναγκαστικά μεταπτωτικῆς (ὄχι χάριν τῆς συγκαταβάσεώς Του, πού τήν ἐνήργησε φθαρτή καί θνητή γιατί τό Θέλησε), μέ τίς ἀναγκαστικές μεταπτωτικές ἐπιπτώσεις της;

Ὁ Χριστός, λέγει ὁ Μ. Ἀθανάσιος, «οὐ γάρ δὴ περικεκλεισμένος ἦν ἐν τῷ σώματι· οὐδὲ ἐν σώματι μὲν ἦν, ἀλλαχόσε δέ οὐκ ἦν, οὐδὲ ἐκεῖνο μὲν ἐκίνει, τά ὅλα δέ τῆς τούτου ἐνεργείας καί προνοίας κεκένωτο· ἀλλά τό παραδοξότατον, Λόγος ἦν, οὐ συνείχετο μὲν ὑπό τινος, συνείχε δέ τά πάντα μᾶλλον αὐτός... Οὐ γάρ συνεδέδετο τῷ σώματι, ἀλλά μᾶλλον αὐτός ἐκράτει τοῦτο... Καί τό θαυμαστόν τοῦτο ἦν, ὅτι καί ὡς ἄνθρωπος ἐπολιτεύετο, καί ὡς Λόγος τά πάντα ἐζωογονεῖ, καί ὡς Υἱὸς τῷ Πατρὶ συνῆν» (ΒΕΠΕΣ 30, 88).

Ὁ Χριστός, λέγει ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, «λέγεται ἄνθρωπος ὡς αὐτός κατ' οὐσίαν ὅλην ἀληθῶς ἄνθρωπος ἦν» (PG 3, 1072). Εἶναι ὁ κατὰ μοναδικὸ καί ἀνεπανάληπτο τρόπο Τέλειος ἄνθρωπος, ὁ Ὅποιος ὡς Τέλειος Θεός ἔδωσε Πρόσωπο στήν ἀνθρώπινη φύση μας, τό Θεῖο Του Πρόσωπο, καί τήν ἐθέωσε. Ὡς ἄνθρωπος, λοιπόν, «ἀνθρώπων ἐπέκεινα», ὅμως, ἔχει (καί πάλι κατὰ τήν ὀρολογία τοῦ ἀγίου Διονυσίου) «ὑπερφυσία φυσιολογία». «Ἡ Ἰησοῦ θεοπλαστία καί ἄρρητος ἐστὶ λόγῳ παντί, καί ἄγνωστος νῶ παντὶ καί αὐτῷ τῷ πρωτίστῳ τῶν πρεσβυτάτων ἀγγέλων. Καί τό μὲν ἀνδρικῶς αὐτόν οὐσιωθῆναι, μυστικῶς παρειλήφαμεν· ἀγνοοῦμεν δέ ὅπως ἐκ παρθενικῶν αἱμάτων ἐτέρῳ παρά τήν φύσιν θεσμῶ διεπλάττετο, καί ὅπως ἀβρόχοις ποσὶ, σωματικὸν ὄγκον ἔχουσι καί ὕλης βάρος ἐπεπόρευτο τήν ὑγρὰν καί ἄστατον οὐσίαν καί τά ἄλλα ὅσα τῆς ὑπερφυοῦς ἐστὶν Ἰησοῦ φυσιολογίας» (PG 3,648).

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς μᾶς καθιστᾶ πολὺ προσεκτικούς ἐνώπιον τῆς Ἀνθρωπίνης Φύσεως τοῦ Χριστοῦ, διότι, ὅπως λέγει, «οὐ μόνον ἡ θεότης ἀνεξιχνίαστος, ἀλλὰ καί ὁ

πρός τήν σάρκα τῆς ἐνώσεως τρόπος ἀπερινόητος καί ἡ συγκατάβασις ἀνυπέρβλητος καί τό τοῦ προσλήμματος θεῖου καί ἀπόρρητον ὕψος ὑπερηξηρημένον καί νοῦ καί λόγου παντός, ὡς μηδὲ πρὸς σύγκρισιν ὅλως πρὸς τήν κτίσιν ἐπιδέχεσθαι δύνασθαι. Εἰ γάρ καί κατὰ σάρκα βλέπεις τόν νῦν ἐξ ἀπειράνδρου τεχθέντα κόρης, ἀλλά καί οὕτω τήν σύγκρισιν ὑπερήλασεν· «ῥαῖος» γάρ, φησι, «κάλλει παρά τούς υἱούς τῶν ἀνθρώπων». Οὐκ εἶπεν “ῥαιότερος”, ἀλλ’ ἀπλῶς “ῥαῖος”, ἵνα μή τά ἀσύγκριτα συγκρίνη, φιλοῖς ἀνθρώποις “φύσιν ὁμόθεον”» (Ε.Π.Ε. τ. 11, 456-458).

Αὐτά ἤθελα νά τονίσω μέ τό ἄρθρο μου καί ὄχι τό νά ἀπομακρύνω τόν Χριστόν μας ἀπό τά πεπτωκότα ἀνθρώπινα. Γιατί ὑπάρχει μιά πολυετής ἐπιμονή νά ἀγνοῆται τελικά ἡ «ὁμόθεος» Ἀνθρωπίνη Φύσις τοῦ Χριστοῦ καί νά τονίζεται τό παθητόν Της, χωρίς νά λαμβάνεται ὑπ’ ὄφιν ὁ Θεολογικός κίνδυνος τῆς ἐποχῆς μας. Ὁ Θεολογικός κίνδυνος τῶν ἡμερῶν μας ἔχει τήν ἀφειτηρία του στήν Γιανναρική «διακινδύνευση τοῦ Χριστοῦ», καί εἶναι τό «στημόνι» πού ὑφαίνεται ἡ Νεοπατερική θεολογία. Ὁ κ. Μ. Γ. πρέπει νά μέ καταλαβαίνει, γιατί ἔχει δώσει σπουδαῖες Θεολογικές μάχες κατὰ τῶν Νεοπατερικῶν!

Θά κλείσω μέ τόν Μέγα Βασίλειο γιατί εἶναι ἐκεῖνος, πού ἀπό τήν ἐποχή του ἔδωσε μάχες γιά νά ἀποδείξη ὅτι αὐτό πού ἔχει σημασία δέν εἶναι τό εἶδος τῆς σαρκός πού ἐφόρεσε ὁ Χριστός, ἀλλά ὁ Φορέσας αὐτήν τήν σάρκα Θεός Λόγος, ὁ Ὅποιος καί ἐθέωσε αὐτήν «ἐξ ἄκρας συλλήψεως»: «Μάγοι προσκυνοῦσι καί χριστιανοί συζητοῦσι πῶς ἐν σαρκί Θεός καί ποταπῇ σαρκί· καί εἰ τέλειος ἄνθρωπος ἢ ἀτελής ὁ προσληφθεῖς. Σιγησάτω τά περιττά ἐν Ἐκκλησίᾳ Θεοῦ· δοξαζέσθω τά πεπιστευμένα· μή περιεργαζέσθω τά σιωπώμενα... Ἐφαίνετο γάρ ὥσπερ φῶς δι’ ὑελίνων ὑμένων, διά τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἡ Θεία Δύναμις, διαυγάζουσα τοῖς ἔχουσι τούς ὀφθαλμούς τῆς καρδίας κεκαθαρμένους (ΒΕΠΕΣ 54,233).

π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης